

Jožko Čampa:

Naši problemi.

(In odgovor g. Štuklja.)

II.

Teorija, ki je po svojem bistvu abstraktna in ustvarja zato prevečkrat le mehanična pravila, kaj rada pozablja po drugi strani tudi na psihološke momente. Zakaj poleg čisto materialnih momentov, o katerih je bilo govora zadnjič, so merodajni za posameznika kakor za organizirano celoto še drugi pogledi, raz katere motri vse količkej važne pojave okrog sebe, četudi marsikdaj podzavestno in pod sugestijo okolice. Človek ima v velikem in malem neki nazor, po katerem uravnava svoje zadržanje do vsega, kar pada v pretez njegovega doživljanja. Končno je tudi najbolj materialistični nazor vendarle porojen v duševnosti.

V stanovsko-strokovnih zadevah smo poštariji orientirani po nekem nazoru, ki bi ga lahko imenovali stanovski nazor. Ta se kristalizira v strokovni organizaciji, ki je za stanovskega pripadnika najbolj svojstvena in kamor pronicajo vsa bistva stanu. Zato je razumljivo in samo po sebi umevno, da presojo iz tega nazora slovenski poštariji vse, kar se dogaja v stroki in stanu, potemtako tudi v vseh naših ustanovah. Torej iz materialnih in samoobrambnih nagmenj in iz duhovne opredelitve. V svoji strokovni organizaciji smo doma, med seboj, svoji med svojimi, enaki med enakimi. Da, veličina in morala naše strokovne organizacije obstoja baš v prostovoljnem članstvu, torej v prostovoljni disciplini, ki smo si jo sami naložili. Prostovoljna disciplina je naš zakon, ki izvira iz nas samih in v samozaščito, iz našega spoznanja in nazora, da je v tem afirmacija našega bistva, da smo veliki in močni, če smo združeni, če smo spravili svoje težnje v sklad s skupnostjo, če so naša stremjenja in hotenja v sozvočku s celoto.

Ta zakon nas hrati uči spoznavati stvari okrog nas (tako kakor so, kar je glavni pogoj za prilagodljivo in uspešno delo v življenju. Človek je socialno bitje, ki ni navezano za vse svoje življenj samo na soljudi, marveč je tudi v nekem smotrenem sorazmerju do vseh stvari okrog sebe. Sam s seboj je človek samo v smrti.

Prostovoljno sprejeti in iz notranjega spoznanja uveljavljeni zakon, s katerim smo sklenili častno življensko pogodbo s soljudmi in okolico, je merilo za moralo človeka. Kdor se upira in lomí prostovoljno in iz lastnega spoznanja naloženo si disciplino in pogodbe, sklenjene z življensko soseščino, ne more biti pravno velik in bogat. Prebrgane vezi ga niti ne osvobodijo, marveč pomeni to, da je stopil osamljen v borbo z vsemi in proti vsemu. Nedisciplinirani ne najdejo nikjer sorodstva, niso nikjer doma in priznani, nikjer med svojimi, nikdar svobodni kljub svoji upornosti. Njihovo življenje emigrira vedno med barikadami.

Med tem ko je disciplina v prisilnih organizacijskih tvorbah suženstvo, je disciplina v prostovoljni organizaciji manifest svobode in suverenosti, je oklep, ki jekleni našo voljo po svobodi, po forumu, po prostoru, kjer se lahko svobodno sprosti vse bistvo in vse težnje človeka in stanovskega pripadnika. Torej vse, kar nas dela ljudi in poštarije: materialna in moralna hotenja, združena z zavestjo pripadnosti k nekemu ožjemu krogu sorodnih bitij, k stanu, Panem et circen-

ses plus zavest ožje skupnosti, do katere je marsikdo v nekem smislu le v platonem razmerju, toda se je vendarle ravno na tej sestavnosti razvil iz majhnega zrna stanovskega nazora svetovni nazor. Ta nazor, ki ima svojo formulo v socialni filozofiji, orje globoke brazde v življenje vsakega človeka. Nihče več ne more iti zlasti danes mimo tega dejstva, niti posameznik niti skupnost, ne da bi mu bilo treba odgovarjati na stotero vprašanj, ki mu zastavljajo pot skozi življenje. To so problemi, s katerimi se morajo pečati posamezniki, še bolj pa organizacije, če hočejo splohi kam naprej.

Seveda izgleda to v vsakdanjem življenju na videz bolj enostavno. Zakaj premnogi ne vidijo, ne slišijo in ne občutijo prav nič, kako se vzpenjajo ob njih vprašanja sodobnosti in življenja. Preveč so zaverovani v en sam odlomek življenja, v eno samo njegovo točko, kamor so osredotočili vse svoje bistvo, tako da se istovetno z vso vsebino njihovega jaz-a. V takem subjektivnem zamaknjenju, ki zapostavlja vso njihovo čutnost s samimi seboj, nimajo smisla za pregled čez vsa življenska vprašanja. Toda problemi so tu, — v čisto stvarnem življenju posameznikov so. Vpletajo se mu v vsak korak, v vsako dejanje, motijo kakor disonance ubranost njegovih čustev, njegovih osebnih in intimnih zamaknenj, posezajo v njegovo življenje in ga proti njegovi volji potiskajo v svoje vrtince. Da ni organizacij, ki posameznika razbremenjujejo in združujejo vsa zavestna in podzavestna hotenja svojih pripadnikov ter jih sistematično usmerjajo v borbi z življenjem v neki določeni, zavestni in smotreni pravec, bi bilo še mnogo, mnogo več žrtev življenske krutosti, mnogo več drobnih in skritih tragedij, mnogo omagancev in premagancev ob široki strugi življenja. Zavestno in smotreno delovanje organizacije je zapopadeno v njeni ideologiji, ki jo vanen kompas vodi skozi kaos vprašanj, odnošajev do okolice in nešteti zavisnosti do cilja. Brez ideologije bi zašla v protislovja, ne znašla bi se v položaju in bi omahovala v načelnih vprašanjih ter tako zgrešila ravno pot v svoj pristan. Ideologija je izhodišče programa za sistematično vršitev stavljenih nalog.

To so torej v kratkem komponente, na katerih stane temelji prostovoljne strokovne organizacije: zaokrožena idejna skupnost, ki je zapopadena v stanovski pripadnosti, prostovoljna disciplina kot njen zakon in vez, ideologija in socialna načela. Iz teh komponent bomo poizkušali analizirati tako razloge za našo razcepljenost, kakor možnost za združitev poštarskih vrst in priti s tem v jedro stvari.

Vendar pa moram še poprej opozoriti na neko temeljno zmoto, raz katero se stalno začno vsj razgovori o razmerah med slovenskimi poštnimi uslužbenci. Ta zmota obstoji v nerazčiščenju pojmov o homogenosti in heterogenosti našega stanu. Jaz sem o tem svoj čas že dovolj pisal in nimam k temu ničesar več dodati. Kdor preko te osnove brez vsake utemeljitve kar tja v en dan še vedno govori o neki heterogenosti kakor o že zdavnaj dogmami in izpričani stvari po načelu: Roma locuta — causa finita, ta se mora zavedati, da je vsaka debata v neklih nedokazanih in imaginarnih sferah že v začetku

obsojena v neuspeh. Da je princip organizacije skupnost, to je homogenost, o tem ABC bi bila odveč vsaka nadaljnja beseda. Heterogeni elementi ne spadajo skupaj, o tem smo si tudi vsi na jasnem. Zmeda in nejasnost v teh stvareh bi nas dovedla do čisto zgrešenih premis. Iz našega obojestranskega stremljenja po neki skupnosti sodeč moramo torej logično sklepati, da nismo prepričani o neki heterogenosti. Iz te nejasnosti in nedoslednosti med besedami in stremljenji se nam samo po sebi sili vprašanje: kaj hočemo prav za prav: združitev, ki je mogoča samo v okvirju ene same in enotne organizacije, ali samo nekakšno kooperacijo?

Ne rečem, da bi me bila kakšna kooperacija vseh društev slovenskih poštarijev vsaj za poizkus in za preizkus mogoča. Toda za svojo osebo pri današnjih razmerah dvomim na kak pomembnejši uspeh takega sodelovanja. Kjer se duhovni ločijo v načelnih načelih, tam se mi zdi protinaturna in nemogoča iskrena družitev samo za nekatera drugovrstna vprašanja. Če pa se duhovni ne ločijo v načelnih stvareh, potem pa čemu problematična in polovičarska kooperacija, — čemu ne potem rajši najnaravnejši lek: združitev? Prepričan sem namreč, da je popolna združitev mogoča, kakor hitro smo fiksirali podlago za sodelovanje, — za sodelovanje namreč, kakor si ga zamišljam jaz. Kajti do sodelovanja bi moglo priti samo takrat, ako bi se vsa sporna vprašanja razčistila v smislu obojestranskih teženj, v znamenju kompromisa torej, da rabim izraz g. Štuklja. Če se doseže sporazum v vseh spornih točkah, potem mi nobenega razloga več, da bi se ne združili v skupni organizaciji. Če je sporazum iskreno mišljen in priznan seveda. Če pa popolnega sporazuma ni mogoče doseči, ali samo polovičarski in neiskren sporazum, potem pa je tudi vsaka kooperacija pokopana.

Kajti tako sodelovanje bi pomenilo medsebojno izkoriščanje in varanje. Kadar bi kdo potreboval kake pomoči od sodelavcev, takrat bi se maslanjal nanje, kadar pa bi upal, da lahko sam kaj doseže, bi delal na lastno pest in bi za lastne koristi morda še izdajal interese zaveznikov. To bi bila ciganska bratovščina, — današnje stanje in razmerje v poslabšani izdaji in še bolj neiskreno ter zahrbtno. Danes vsaj vemo, pri čem smo, s čim in s kom imamo računati. Stojimo si nasproti z odprtim vizirjem, četudi ne v prijateljski, ali vendarle v medvornini pozi. V tem je vsaj nekaj morale, med tem ko bi neiskreno sodelovanje umazalo še to, kar nam je ostalo, obenem pa demoraliziralo članstvo obeh taborov in mu vzel vsako vero v organizacijo. Danes vzdržujemo vsaj disciplino na obeh straneh, kar je treba končno vendarle všteti v dobro skupnosti; po neiskrenem sodelovanju pa bi porušili še te vrednote, ki so nam ostale v podeljnih vrstah.

Nasprotni tabor ima že nekakšno tako koalicio. Toda hočem odkrito povedati svoje mnenje o njej. Zgrajena je na izkoriščanju. Njen cilj je bil ustvariti protiutež oblastni organizaciji in ustanoviti list, kjer bi objavljali vsakdo po mili volji svoje nazore o teh in omih vprašanjih stroke in osobja, brez kake smotrene in idejne enotno zaokrožene črte. Kar in kakor bi pač komu padlo na um. Z ene besede: desorganizacija.

Ob misli na tako kooperacijo mi je hladno v duši.

Pošta in narodno gospodarstvo.

V »Poštnem glasniku« od 11. aprila t. l. smo objavili pod naslovom »Za vzpostavitev poštne ministristva« izvrstni članek, ki je izšel v »Trgovinskem glasniku« izpod peresa odličnega strokovnjaka g. dr. Pera Šoča, bivšega ministra in načelnika za pošto in telegraf. V zvezi s tistim člankom je izšel sedaj (»Trgovinski Glasnik« št. 79 od 6. aprila 1930) s podpisom »Jedan privrednik« drugi članek pod naslovom »Pitanja u vezi sa privredom, pitanje pošta, telegrafa i telefona«. Ker je tudi ta članek zelo zanimiv in kolikor toliko pripomaga k našemu skupnemu vzvišenemu cilju — avtonomija p. t. t. ustanove — objavljamo tu v prevodu še tega:

»Število poštne in brzojavne urade, dolžine, poštne ceste in telegrafskih in telefonskih prog, vzeti v odnosu napram površini države in gostoti naseljenosti, dajo z ostalimi statističnimi podatki, ki jih nudi vsaka dobra poštna uprava, približno točno in verno sliko gospodarskega razvoja v državi, duševnega stanja v njej, za državnike in politike pa nedvomen dokaz o državniški sposobnosti in zrelosti njenih upraviteljev.

Dobra in prikladna prometna politika se ne more niti zamisliti brez dobrih uredb o pošti, telegrafu in telefonu. Te niso potrebne samo ene države, samo enega naroda, marveč neobhodna, živa in nujna potreba vsega kulturnega sveta, ki ima za nalogo, da združi antipode in prenese luč kulture in civilizacije še celo v divje in redko naseljene kraje sveta.

Ta veliki organizem, ki ima ne samo gospodarsko, ampak tudi civilizatorsko vlogo, je zares zelo kompliciran stroj. Prepredene niti interesov vsega sveta se stikajo v eni edini, najmanjši pošti ravno tako kakor v največji in odtod gredo v vse države. Nič se ne more zgoditi na enem koncu sveta, da bi se to ne občutilo v tem organizmu in ne preneslo, da odjekne še na drugem.

Ta prepredenost interesov ter njena velika sprejemljivost in občutljivost je dovedla evropske narode in njihove vlade do tega, da po svojih najboljših strokovnih predstavnikih uravnotežijo in uredijo medsebojne prometne odnose na enostaven in enoličen način, usvajajoč splošni, univerzalni tip ureditve, od katere so dovoljene tudi diferenciacije, ki imajo svoj pogoj v položaju zemljišča, v podnebnih in drugih fizičnih in zemljepisnih posebnostih države.

Samo po sebi se razume, da mora biti ta komplicirani in obsežni organizem predmet posebne pažnje in poverjen upravljanju ljudi, ki imajo za to izrečno pripravnost, izkustvo in talent.

Statistični podatki, kateri bolje prepričajo od vseh teorij in razprav, nam kažejo s svojimi številkami razvoj poslovanja pri naših poštah in porast od dne do dne vse večjega števila pisem, paketov, časopisov, nakaznic, čekov, brzojavk in telefonskih razgovorov. Da se vse to število dnevnih, mesečnih in letnih operacij izvrši kakor treba, da se velika prometna reka, ki teče od zapada proti vzhodu, pri vходу v našo državo napelje, kanalizira in uravnovesi, je potrebno veliko število ljudi, še večje število tehničnih objektov in naprav, strokovno znanje in poslovanje, čvrsta disciplina, **nad vse pa specialni zakon za poštne uprave**, v katerem bi bilo vse odrejeno in izračunano, upoštevajoč že pridobljene izkušnje in najnovejše pridobitve znanosti in tehnike.

Že davno smo iz onega ozkega kroga pristojnosti, ko je poštne ustanove služila izključno potrebam najvišjih plasti družbe, pa se zato ona ne more več prepuščati skrbi in pažnji ljudem ali ustanov, ki imajo na oko še

kak drugi važen državni interes. Vedno močnejši razvoj poslovanja, vse večje uporabljanje znanosti in znanstvenih iznajdb, vse večje število svojstev te ustanove zahteva: da se posveti vsa pazljivost in skrb njenemu razvoju, da se izključno temu razvoju posveti i ljudje i sredstva, da gredo vsi napori in vsa sredstva k temu edinemu cilju, vodeni od večje roke odločnih upraviteljev, ki bi imeli o tem izdelano zavest, ki bi stali pred odločujočim faktorjem z gotovimi nartii in programom, posvečujoč vse svoje moči samo tem načrtom in temu programu.

To in tako razumevanje je privedlo mnoge državnike in vlade v Evropi do tega, da so izdali za pošte, telegrafe in telefone — še mnogo prej preden je bila znana radiotehnika — posebne zakone in prenesli skrb za razvoj teh ustanov, navzlic vsem diktatom o varčevanju, v dolžnost posebno organiziranih ministrstev.

Danes, po čudežnem preokretu, ki ga je napravila v svetu radiotehnika, se vprašanje popolne samostojnosti delovanja p. t. t. ustanov navaja povsod v svetu kot kategorični imperativ.

In kar je imela naša država uspeha v obnovi p. t. t. prometa v državi po strahovitem vojnem opustošenju in v obnovitvi ne samo prometa, ampak tudi vseh drugih panog življenja in delovanja, se ima zahvaliti edino srečni okolnosti, da je stal v prvih dneh osvobojenja in uedinjenja na čelu te ustanove razumen človek in odličen državnik dr. E d o L u k i n i ć. On je znal ustvariti vse potrebne institucije, pribaviti vsa sredstva, zasigurati vse delovne moči in za neverjetno kratko dobo dati stroki tak polet, da je ona, po presoji vseh nepristranskih ocenjevalcev, prednjačila daleč pred ostalimi panogami državne uprave in s tem najbolje upravičila svoj razlog obstojanja ter pričakovanja in nade, ki so se stavile v njo.

Z uredbo od 12. junija 1929 je prišlo ministrstvo pošte in telegrafa pod vrhovno oblast in nadzorstvo ministristva za gradnje. Velika celota je razformirana in njeni deli so združeni z raznimi oddelki in odseki gradbenega ministristva. Postali so drug drugemu breme. Od kompetence poštne ministristva ni ostalo ničesar, a ono edino more biti upoznano z značajem ustanove, z metodami dela v njej, z disciplino, osobjem, z njenimi sredstvi in cilji.

Pri takem stanju stvari je razumljivo, da je v vseh pravicah skupnega dela nastopila neka zmeda, napetost, zastoj in negativni uspehi. Niti administrativno-pravni niti personalni niti tehnični posli niso krenili na bolje, ali vsaj ne tako kakor bi drugače mogli, ker se režisirajo iz dveh povsem oddaljenih delovnih središč. Dosledno temu tudi ostane panoge službe niso pokazale boljih rezultatov. Računsko-kontrolna-ekonomska služba, statistika in arhiva so izgubili enotnost akcije z ostalimi panogami, s katerimi so trebale sodelovati v nekem sistemu, pa se je tudi tukaj pokazal velik minus. Osobje, ki tvori to ožjo, umno delovno silo, katera bi morala dajati v tem sistemu ton vsemu poslovanju, je izgubilo svojo orientacijo ter je postalo predmet najraznovrstnejšega postopanja, do česar pride naravno kot neizbežna posledica nepoznavanja in neživljenja onih, ki upravljajo, z onimi, ki delajo. Lahko je razumeti, da tudi zaradi tega mora splošni kvantum dela izkazovati minus napram prejšnjim letom.

Razkosana p. t. ustanova, živeča v svojih delih in čuteča bližino in sorodnost z ostalimi deli, teži k **edinstvu, katero mora priti prej ali slej** kot neizbežna posledica stvari in dogodkov v stroki. To zahteva notranja, železna logika, katera diktira tudi razlog njenega obstoja kot neobhodne državne in narodne ustanove. To zahtevajo pr-

vobitni interesi države. Ravno isto pa zahtevajo tudi interesi same službe, katera more šele v edinstvu vseh svojih delov in sil dati oni velikanski kvantum dela, izražen s statističnimi podatki, ki s svojimi milijonskimi številkami detajlno prikazujejo kolosalni pohod v razvoju prometa, kateremu mora državna uprava ustvariti vse ugodnosti za vse večji razvoj in porast v interesu narodnega blagostanja, materialne jakosti in ugleda med narodi.

Za ustvaritev te ideje niso potrebne nikake materialne žrtve. Z zakonske strani ni nikakih težkoč za vzpostavitev samostojne poštne-telegrafske in telefonske uprave po evropskem tipu in vzorcu. Vzorec ni nov, saj se je rodil v izkustvu, ki ga je tudi sankcioniralo. Imeli smo ga tudi mi, kakor smo rekli, deset let po osvobojenju in uedinjenju. Imajo ga največje in najmanjše kulturne države, n. pr. Zedinjene države Severne Amerike, Velika Britanija, Francija, Nemčija, Rusija, Poljska, Grška, Perzija, Kolumbija itd. Ni izostala niti Češkoslovaška, ki je nastala po svetovni vojni. Ta vzorec je, kakor je opravičeno zastopano v »Trgovinskem glasniku« od 27. marca 1930, **obnova poštne ministristva**, in to po načelu, katerega navaja g. dr. Šoča, brez vsake nove pisarne in uradnika, celo brez novega ministra — brez sake pare novega izdatka. Ne s povečanjem izdatkov, marveč poleg zagotovitve, da se služba izboljša, s povečanjem dohodkov. Solucija torej enostavna, naravnost idealna. V splošni svetovni p. t. t. zvezi imajo skoro vse zastopane uprave istovetne in popolnoma slične organizacije, ki se vedno bolj približujejo nekemu enotnemu splošnemu tipu. Tudi naša prejšnja uredba o organizaciji ministristva pošte in telegrafa ni nič drugega kakor kopiranje tega enoličnega in splošnega vzorca.

Naš promet, trgovina in gospodarstvo zahtevajo dober p. t. t. promet. Tega lahko dobe, če se bode vodila poštne, telegrafske in telefonske službe po enem duhu, animirana po eni ideji. Ustanova ministristva pošte in telegrafa bi ustvarila potrebno edinstvo v delu, brez katerega je težko zamisliti praktično in dobro upravljanje teh ustanov. V ostalem, to bi bil tudi pot k napredku in preobrazitvi v duhu novih potreb in novih zahtev časa, prilik in dogodkov povsod okrog nas, kakor tudi v naši domovini.

VIII. redni letni občni zbor „Dobrote“

obsrtnega podpornega društva poštne nameščencev v Ljubljani se bo vršil dne 11. maja 1930 dopoldne v dvorani »Delavske zbornice« v Ljubljani, Miklošičeva cesta. — Pričetek ob 8. uri.

Ako bi občni zbor ob tej uri ne bil sklepčen, se bo pričel eno uro kasneje, t. j. ob 9. uri in bo sklepčen ne glede na število navzočih članov.

Dnevni red:

1. Poročilo odbora in preglednikov računov.
2. Izprememba pravil.
3. Predlogi.
4. Volitve.
5. Slučajnosti.

Predlogi članov se morajo najkasneje 8 dni pred občnim zborom prijaviti odboru, ker se drugače o njih na občnem zboru ne bo sklepalo. *Odbor.*

Za pogodbenne poštarje.

Kakor smo omenili že v »Poštnem glasniku« od 21. marca t. l. je deputacija OPO izročila komisiji za izdelavo pravilnika o pogodbenih poštah tudi pismeno spomenico glede novega pravilnika. Zaradi pomanjkanja prostora utegnemo šele danes objaviti to spomenico, ki se glasi:

Po uradni statistiki iz l. 1928 je bilo v kraljevini Jugoslaviji 931 pogodbenih državnih pošt. To število se je do danes povišalo za kakih 200 pošt, tako da je danes v naši državi preko 1100 pogodbenih pošt, torej večina. V krajih izven Srbije in Črne gore so obstojale take pošte tudi prej, vendar so do l. 1926 veljali zanje v posameznih pokrajinah posebni predpisi, dokler ni ministrstvo leta 1926. izdalo enotnega pravilnika o pogodbenih državnih poštah, a vzelo za osnovo neprikladne in zastarele odredbe, vsled česar ta pravilnik ni mogel zadovoljiti ne stroke ne osebja, ki upravlja te pošte.

Z imenovanim pravilnikom niso bili pog. poštarji preskrbljeni za slučaj bolezni, starosti in onemoglosti. Vsak stan in vsaka civilizirana država skrbi s posebnimi zakoni, da ni uslužbenec, ki daje svoje umske in fizične zmožnosti, zdravje in življenje svojemu delodajalcu, v slučaju bolezni, starosti in onemoglosti prepuščen sam svoji usodi.

Pogodbeni poštar nima pravice do letnega odmora. Če služi 40 let državi, on vseh 40 let nima niti enega dneva dopusta; če je pa bolan, mora sam dobiti na svoje stroške in na svojo moralno in materialno odgovornost izprašanega namestnika.

Pog. poštar nima pravice ne na pokojnino ne na miloščino, ne na odpravnino, kadar pusti — star in onemogel — po 30, 40 ali 50 letih neprestanega službovanja poštne službe. Iti mora naravnost na cesto kot prosjak, ali pa v svojo domovinsko občino, da ta skrbi za njega, ki je do iznemoglosti vestno in zvesto služil državi, poslujoč z milijoni državnega denarja.

Napačno je takrat bilo, da se je bolj oziralo na ono manjšino pog. poštarjev v prirodno bogatih krajih (Slavonija, Vojvodina), ki so še za časa bivše Madžarske dobivali pogodbeno pošto kot nekake feude, pa zares niso potrebovali niti visoke plače niti pokojninske preskrbnine, ker jim je bila pošta postransko opravilo. Toda teh starih »feudalnih« poštarjev je vsak dan manj, naraščaj se rekrutira iz strokovnih ljudi, katerim je pošta edino opravilo in edini zaslužek. Lahko rečemo, da je v področju ljubljanske poštne direkcije, ki ima 253 pogodbenih pošt, do 95 odstotkov takih pogodbenih poštarjev, katerim je pošta glavni ali edini poklic. Zato ne

bi bilo pravično, zaradi izjemnih primerov tretirati ves stan pogodbenih poštarjev, kakor da niso potrebni večjih plač, dopustov in pokojnine.

Pogodbeni poštar si ob sedanjih prejemkih ne more prihraniti za starost ali invalidnost niti ene pare. Saj prejemajo — po razredu in stopnji pošte — z draginjsko doklado vred samo 4.500 do 16.200 dinarjev na leto, povprečno torej po 800 do 900 Din na mesec. Brez vsakega dokazovanja je vsakomur razumljivo, da ta vsota ne predstavlja eksistenčnega minima, da se ne more mesec dni živeti od take plače, pa zato tudi ne more biti govora o kakem prihranku.

Toda niti teh 800 do 900 dinarjev ni osebno za pogodbenega poštarja. Za ženo in rodino ne dobiva poštar nikake doklade, nikdar ne napreduje v višjo plačo, če ne napreduje promet njegove pošte. Iz svojih več ko skromnih prejemkov mora plačevati najemino za uradne prostore, na svoje stroške si mora nabaviti uradno pohištvo in inventar, iz svojega žepa mora plačati stroške za kurjavo, razsvetljavo in čiščenje same pošte. In to ne iz kakega posebnega paušala, marveč iz svojih bornih prejemkov. Pa ne samo najemino in inventar, ampak tudi krajevnega pismonoša in celo vse pisarniške potreščine mora sam plačati. Da navedemo samo en naravnost neverjeten primer: pogodbeni poštar mora iz svojega plačati celo ovitke denarnih pisem, v katerih pošilja denarne odvode svoji založni pošti, kakor tudi pečatni vosek za zapečatenje državnega denarja! Če odbijemo vse te izdatke, potem vidimo, da večini pog. poštarjev ne ostane za življenje niti 500 dinarjev mesečno. Kako more ob takih razmerah in ob polni blagajni ostati vesten in pošten, je naravnost čudež.

Morda bi se hotelo temu ugovarjati, češ: pog. poštarji niso toliko zaposleni kakor drugi uradniki. Toda tudi to ne drži. Res je sicer, da imajo najmanjše pogodbene pošte samo po 6, 4 in 3 ure dnevno službe, toda njih število je prav majhno. Ne samo, da je pog. pošt V. in IV. razreda razmeroma zelo malo, ima še od teh večina telegraf ali telefon, pa imajo potem tudi one 8-urni delavnik kakor ostali državni uradi. Če pog. poštar morda ni za teh 8 ur polno zaposlen, ni to niti njegova krivda niti njegov dobiček, ker mora biti ves predpisani čas na razpolago strankam, pa zato ne more zaslužiti še pri kakih drugih (postranskih) opravilih.

Ravno tako je neosnovata trditev, da je služba pog. poštarja lažja in enostavnejša od službe predstojnikov državnih pošt. Dolžnosti in odgovornost pog. poštarjev so po pravilniku o pog. drž. poštah še strožje od onih

za predstojnike državnih pošt. Opravljati morajo prav iste posle — samo v manjšem obsegu — kakor predstojniki državnih pošt, z vsemi delikatnostmi in finisami v vseh panogah p. t. t. stroke. A ne samo vse posle, ampak tudi z isto vestnostjo in točnostjo kakor državne pošte. To izpričuje tudi odlok gradbenega ministrstva P. T. števil. 66.160 od 21. oktobra 1929, v katerem je med drugim rečeno:

»Ponovno se naroča tej upravi (direkciji), da mora biti poslovanje pri vseh pogodbenih poštah v skladu ne samo s pravilnikom o pog. drž. poštah, ker ministrstvo ne bo in ne more dovoliti, da se ustvarja pri prebivalstvu nezaupanje v delo teh pošt, **ker mora biti njihovo poslovanje isto kakor pri državnih poštah.**«

Iz vsega zgoraj razloženega se vidi, da imajo pogodbeni poštarji prav iste dolžnosti kakor upravniki državnih pošt, toda njihove pravice niso v nikakem razmerju s pravicami predstojnikov državnih pošt kot uradnikov II. kategorije, pa tudi ne z uradniki III. kategorije, a niti z zvaničniki in služitelji. Služitelj pri državni pošti ima vsako leto pravico do rednega dopusta, v slučaju bolezni bolniški dopust, brezplačno zdravljenje v državnih bolnicah, polovično vožnjo na železnicah, napredovanje vsaka tri leta, pravico do pokojnine po 10. službenih letih, a po 35. letih pravico do polne pokojnine. Poštar pogodbene državne pošte, ki vrši izključno uradniške posle, manipulira z milijoni državnega denarja in katerega delo se v ničemer ne razlikuje od dela upravnika — uradnika II. kategorije, nima pravice ne na odmor, ne na brezplačno zdravljenje, ne na napredovanje, ne na pokojnino.

Iz tega se vidi krivica, ki se dela pogodbenim poštarjem in nevzdržnost stanja, v katerem se oni danes nahajajo. Vsa škoda, ki izhaja iz takega stanja, ne pada samo na pogodbeno poštarje, ampak tudi na državne interese. Nečemo tukaj spominjati žalostnih dejstev, ki se dnevno dogajajo pri pogodbenih poštah, toda ravno zaradi teh dejstev bi morali merodajni faktorji posvetiti temu preaktualnemu vprašanju posebno pozornost ter ga čim prej spraviti z dnevnega reda.

Po mnenju organizacije bi se dalo vprašanje pog. poštarjev najenostavneje in najpravičnejše rešiti na tak način, da se prevedejo vsi pogodbeni poštarji za uradnike III. kategorije z vsemi dolžnostmi in pravicami uradniškega zakona. Ako bi pa ministrstvo tega predloga nikakor ne moglo sprejeti, potem naj se izda nov pravilnik, katerega načrt je organizacija že l. 1928 predložila ministru.

8. nadaljevanje.

Stanje in potrebe ptt. prometa.

(Referat g. Ivana Mohoriča na gospodarskem kongresu).

Kraji južno od Kolpe, Save in Donave so glede telefonskega prometa z inozemstvom danes v zelo težkem položaju, ker je število central in relacij, za katere je dovoljen mednarodni promet, zelo omejeno. Tako ima n. pr. po telefonskem imeniku iz 1929. leta od vse Bosne edino Sarajevo telefonski promet z Dunajem, Trstom, Reko, Budimpešto, Štrbskim in Plesom, med tem ko ostali kraji sploh nimajo inozemskih telefonskih relacij. Na področju sarajevske poštne direkcije je gospodarsko in turistično mnogo važnih krajev z velikim izvozom in tujskim prometom, kakor so Bijelina, Banjaluka, Bosanski Brod, Dubrovnik, Metković, Mostar, Kotor, Travnik, Tuzla, Cetinje, Foča, Užice in Podgorica, od katerih bi večina morala brezpogojno imeti po več relacij za mednarodni promet.

V Srbiji važna izvozna središča kot Mladenovac, Negotin, Knjaževac, Jagodina itd. še sploh nimajo telefonske zveze z inozemstvom, a na področju skoplanske direkcije ni do danes še niti ena centrala **uvrščena** v mednarodni promet.

Dalmacija potrebuje zvezo iz Splita in Dubrovnika po telefonskem kablu z Italijo. Število obstoječih relacij nikakor še ne zadostuje. Zbornice prejemajo iz krogov interesentov stalno predloge za otvarjanje novih telefonskih relacij z inozemstvom. Tako na primer zahtevajo izvozniki sadja in sliv, kakor tudi izvozniki jaje in živine, da se omogoči glavnim odpravnim postajam telefonski promet z velikimi konzumnimi središči v tujini. Hmeljarji zahtevajo, da se vzpostavi telefonska zveza z Nürnbergom in Zatecom kot svetovnim tržiščema za hmelj. Za izvoz lesa se zahteva razširjenje telefonskega prometa na vsa večja mesta v severni in srednji Italiji itd.

Vsi ti predlogi so bili stavljeni bivšemu ministru pošte in telegrafa, ki nam je v septembru pr. l. odgovorilo, da se zaradi ve-

like preobremenjenosti telefonskih vodov v mednarodnem prometu ne morejo odobriti nikake nove telefonske relacije z inozemstvom, dokler se ne polože novi telefonski kabli. Ministrstvo je v poznejši rešitvi števil. 49.726 omenilo, da bo po izvršeni položitvi kablov začelo otvarjati relacije z inozemstvom ne samo po posameznih krajih, ampak po celih pokrajinah.

Od tega časa je minilo že skoro celo leto (zdaj že skoro dve — pripomba urednika), toda naši nujni predlogi se ne rešujejo, pa je tudi vprašanje kablov, kakor izgleda, prišlo na mrtvo točko. Tako stanje je za trgovsko poslovanje z inozemstvom zelo neugodno. Sploh pa navedba bivšega p. t. ministrstva, češ da so proge preobremenjene, ne drži za vse proge, ampak samo za nekatere, posebno one preko Vojvodine. Toda vzlic naredbi poštne ministru smo kesneje videli, da so bile vendar odprte nove relacije z inozemstvom, očitvidno na zahtevo tujih poštne uprav, med tem ko se ni oziralo na iniciativne predloge tukajšnjih krogov. Med relacijami zapazimo izredno veliko število tujih

Računanje kadrskega roka.

To vprašanje pri nas še do danes ni popolno razčiščeno. To je: različno se tolmači. V čl. 241 uradniškega zakona je sicer predpisano:

»Za odrejanje periodičnih stopenj osnovne plače se računa čas državne službe, ki se računa za pokojnino, oziroma službena doba, ki je priznana s posebnimi zakonskimi predpisi, toda z omejitvijo, da se upošteva ta doba v vsakem slučaju samo po njenem efektivnem trajanju.«

To pomeni, da se za dobivanje periodičnih stopenj računa čas redne službe, t. j. službe v stroki, v kateri uslužbenec dela, in pa ona doba, ki jo je prebil uslužbenec na drugem poslu, kadar mu je bila s specialnimi zakonskimi predpisi priznana izrečno za tako avtomatsko napredovanje po stopnjah.

Člen 137 istega zakona jasno našteva, katera doba se računa državnemu uslužbencu za pokojnino. Tu se nikjer ne spominja, da se tudi kadrski rok računa za pokojnino, pa bi se potemtakem tudi ne mogel računati za napredovanje po čl. 241.

V 4. odstavku čl. 137 se jasno poudarja tendenca zakonodavčeva, da se rok v stalnem kadru (na rednem roku obvezne vojne službe) ne računa za pokojnino, torej tudi ne za napredovanje. Res, da ni to naravnost rečeno, toda je jasno in brez dvoma naglašeno. Ta odstavek se glasi:

»Čas, prebit v vojaški službi med vojno kakor tudi v **mirnodobni vojaški službi preko rednega roka**, se šteje za pokojnino onim, ki postanejo pozneje civilni državni uslužbenci.«

Torej za pokojnino se računa samo oni del mirnodobne vojne službe, ki ga je uslužbenec odslužil preko roka. Potemtakem se kadrski rok ne računa.

Da-li je ta odredba pravilna ali ne, da-li je vojaška služba državna ali ne, o tem tukaj ne bomo razpravljali, ker nam to za sedaj ni cilj! Tukaj je glavno, da sedanji uradniški zakon, tak kakršen je, ne priznava službe v kadru ne za pokojnino in ne za napredovanje.

Toda v bivših pokrajinah avstro-ogrške monarhije, ki so se uedinile v Srbijo, so obstojali različni predpisi o tem, pa se je v teh primerih tudi različno postopalo. Pa tudi na sam 1. september 1923. leta, ko je bil uveljavljen sedanji uradniški zakon, se je različno postopalo ter se je ustvarila nepotrebna neenakost v postopanju. Še celo centralna komisija, ki je pozneje pri ministrstvu pravde tolmačila posamezne odredbe novega

uradniškega zakona v konkretnih primerih, je imela svoje specialne vidike glede tega vprašanja. Objavljamo eno tako pojasnilo ministristva pravde, ki je bilo izdano na osnovi mišljenja centralne komisije:

»Za vprašanje o višetju dobe, ki jo je kdo prebil na odsluženju rednega kadrskega roka v vojski, je od odločilne važnosti dan, ko je novi uradniški zakon stopil v veljavo. Pred tem dnem, kadarkoli je bilo treba v posameznem konkretnem primeru rešiti o tem, da-li in v kateri izmeri se ima kadrski rok računati, se je moralo postopati po predpisih raznih zakonov, ki so bili prej v veljavi. Po zakonih, ki so veljali v Srbiji in Črni gor, se kadrski rok nikoli in v nobenem primeru ni mogel računati. Nasprotno pa se je po predpisih, ki so v tem pogledu veljali v oblastih bivše avstro-ogrške monarhije, kadrski rok po zakonskih pogojih računal. In to ne samo v tem primeru, kadar je civilni državni uslužbenec kot tak odšel, da odsluži rok, zato ker ga prej, pred vstopom v državno službo ni bil odslužil, ampak tudi v tem slučaju, če je kdo šel po odsluženju kadrskega roka vstopil v civilno državno službo. V tem pogledu stanje zakonodavstva ni bilo v vseh delih monarhije enako. V zapadni polovici (Madžarska — pripomba urednika) in v Bosni in Hercegovini se je odsluženi kadrski rok računal kot državna služba pod pogojem, ako je ista oseba vstopila v državno službo najdlje do mavršenega 32. leta starosti, to je do skrajnega roka, do katerega je spadal pod vojno obveznost v rezervi. V vzhodni polovici (avstrijske provincije, v sedanji naši državi torej Slovenija in Dalmacija, — pripomba urednika) odsluženi kadrski rok pa se je računal za državno službo samo pod pogojem, ako je dotična oseba najdlje v roku enega meseca stopila v aktivno civilno državno službo.

Ako je torej nekdo, ki je svoječasno v bivši avstro-ogrski monarhiji imel po katerikoli od navedenih načinov z zakonom predvideno možnost višetja kadrskega roka, realiziral to pravico s tem, da je pred uveljavljenjem novega uradniškega zakona reguliral svojo pokojnino, se je njemu vstrel v pokojnino tudi čas, ki ga je prebil na rednem vojaškem kadrskem roku, če so bili za to zakonski pogoji.

Od dneva uveljavljenja novega uradniškega zakona se je pa situacija izpremenila, kolikor se tiče uvaževanja prejšnjih zakonskih predpisov za aktivno civilno državno službo. Od tega dne so za to vprašanje merodajna samo določila uradniškega zakona, predpisi prejšnjih zakonov pa samo toliko, v kolikor se ta zakon na nje poziva, oziroma

v kolikor jih izrečno ne razveljavlja; in to tako za osebe, ki so šle po uveljavljenju uradniškega zakona postali civilni državni uslužbenci, kakor tudi za osebe, ki jih je kot take novi zakon zatekel. Osnovni predpisi v tem pogledu so v določilih čl. 137, ki velja tudi za osebe, katere je zakon zatekel v službi, ker se na ta člen pozivata tudi člen 255 in 241 prehodnih določil.

Kar se tiče specialno kadrskega roka, ga priznava zakonski predpis iz čl. 137 uradniškega zakona samo v toliko, kolikor se more čas, prebit na odsluženju rednega kadrskega roka, tretirati kot čas aktivne državne civilne službe (odstavek 1. člena 137). To pa na tej osnovi, da je bil dotičnik že prej državni uslužbenec civilnega reda, pa je kot tak na podlagi možnosti, dane mu z zakonskimi predpisi, ki so do tedaj zanj veljali, odšel na odsluženje rednega kadrskega roka, a da se zaradi tega ni moral odpovedati svoji civilni službi, marveč je v njej ostal tudi za čas kadrskega roka, pa se je po odsluženju roka vrnil na svoje prejšnje mesto.

Taka možnost je obstojala po prejšnjih zakonskih odredbah bivše avstro-ogrške monarhije vse do 6. septembra 1919. leta, ko so bili srbski vojni predpisi razširjeni na celo kraljevino, pa zaradi tega priznava to pravico tudi novi uradniški zakon v prvem odstavku čl. 137 (»... ves čas, ki ga je prebil uslužbenec v aktivni državni službi...« itd.) onim osebam, ki so postale pred 6. septembrom 1919 civilni državni uslužbenci.

Narobe pa določilo čl. 137 uradniškega zakona ne priznava v nobenem primeru časa kadrskega roka, odsluženega pred vstopom v aktivno civilno državno službo, pa torej tudi ne onim, ki so ga odslužili po prejšnjih avstro-ogrskih zakonih, s pravico kesnejšega višetja, a kateri so vstopili kesneje, toda še pred 6. septembrom 1919 v civilno državno službo.

Centralna komisija za izvrševanje uradniškega zakona smatra, da so dotični prejšnji predpisi, kateri so sicer z odredbo prvega odstavka čl. 137 uradniškega zakona načelno priznani, v pogledu uvaževanja poprej odsluženega kadrskega roka razveljavljeni z odredbo četrtega odstavka čl. 137, s katerim mišljenjem soglašata tudi ministrstvo pravde. Praksa državnega sveta se ne sklada s tem mišljenjem, ker državni svet, počenši od svoje načelne odločbe, sprejete na splošni seji od 21. in 22. decembra 1925. leta, vendar priznava tak poprej odsluženi kadrski rok onim, ki so po 6. septembra 1919. l. vstopili v civilno državno službo, med tem ko ga je prej priznaval vsem brez razlike.«

»Činovički Glasnik.«

kopališč in zdravilišč, ki imajo sezonski značaj in prihajajo v poštev samo za posameznike, namesto da bi se odvarjal rentabilni promet z gospodarskimi centri.

Pri mednarodnem telefonskem prometu je zelo važno, da so proge čim bolj izolirane, kako bi se pogovori dobro slišali in se mogli neovirano vršiti, a v drugi vrsti, da se na minimum skrajša čas čakanja na zvezo. Kakor nas obveščajo, se pogovori s Češko-slovaško in Nemčijo ne slišijo dobro, pa postaja zato praktična vrednost takih zvez zelo problematična. Vsem takim nepravilnostim, katere morajo pri zračnih progah neizbežno nastopiti, se da trajno odpomoči edino na ta način, da se zgrade telefonske kablovske mreže, katere omogočajo neovirano razvijanje pogovorov na velike razdalje.

Zato so vse zapadne evropske države začele graditi podzemne telefonske kable s 100, 150, 200 pari žic, kolikor bi se jih po zračnih vodih nikakor ne moglo povleči.

Tudi pri nas so bili že l. 1926. izdelani načrti za zgradnjo podzemskih telefonskih kablov, s pomočjo katerih bi prišla naša drža-

va z ene strani preko Budimpešte, a z druge strani preko Dunaja v telefonsko zvezo s telefonskimi kabli zapadno evropskih držav.

Po tem načrtu bi se položil en kabel od Beograda preko Rume, Novega Sada do Segedina, drugi od Rume do Zagreba, odtod na Maribor in dalje do avstrijske meje. V delovni program se je takisto vzelo, da se iz najbližjega kraja na progi Zagreb - Maribor zgradi odcepek na Ljubljano za potrebe mesta Ljubljane odnosno za kesnejše podaljšanje zveze z Italijo.

Druga etapa polaganja telefonskih kablov bi se izvedla iz Beograda na Niš, z zvezami na Sofijo z ene, na Solun in Atene pa z druge strani.

Sosedne države, preko katerih se tudi sedaj odvija naš telefonski promet z zapadnim inozemstvom in s katerimi državami smo določili telefonske kablovske zveze, so že zgradile in stavile v promet telefonske kable, in sicer Madžarska od Budimpešte do Magyarovara s 162 pari žic, od Magyarovara do Bratislave pa z 98 pari. Avstrija je položila telefonski kabel s 104 pari žic od Dunaja do

madžarske meje, a od Dunaja do Passaua z 98 pari.

Češka je položila kabla od Prage do Bratislave in je tem potom dobila direktno telefonsko zvezo z Budimpešto in Dunajem, do čim je telefonsko zvezo z Nemčijo vzpostavila z izgradnjo kabla Praga - češka državna meja proti Draždanam.

Po načrtu zgraditve telefonskih kablov v naši državi bi znašala dolžina kablov Beograd - Segedin 220 km s 104 pari žic do Rume, od katerih bi 64 parov vodilo proti Novemu Sadu, a 40 proti Zagrebu. V Rumi bi se priključilo temu številu še 24 parov žic za promet enega dela Vojvodine s Hrvatsko, Bosno, Dalmacijo in Slovenijo, tako da bi imel kabel Ruma - Zagreb 64 parov žic. Dolžina kablov od Rume do Zagreba bi znašala 423 km.

Dolžina kablov od Zagreba preko Sevnice in Maribora do avstrijske meje bi znašala 185 km s 94 pari žic, med tem ko bi znašala oddaljenost od Sevnice do Ljubljane s podaljškom na Postojno 125 km.

(Nadaljevanje sledi).

Finančni zakon za leto 1930./31.

Novi finančni zakon za proračunsko leto 1930./31. ima samo 57 paragrafov in že to je njegova velika prednost pred prejšnjimi finančnimi zakoni, katerim so bili vzdeli značilno ime »omnibusi«. Tu hočemo ponatisniti v izveščku samo nekaj paragrafov, ki se tičejo p. t. t. osebja.

§ 37.

Minister za gradbe se pooblašča, da sme postavljati na račun kreditov, določenih s proračunom za osebne razhodke za stalno osebje, pogodbene uradnike in dnevničarje, toda število in vrsta določenih zvanj kakor tudi znesek ustreznih proračunskih prejemkov in kreditov se s temi postavitvami ne sme prekoračiti.

§ 42.

Na vsa zvanja državnih uslužbencev (zvaničnikov in služiteljev), ki ne spadajo v uradniške kategorije, se smejo postavljati poedine osebe za dnevničarje po čl. 130. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih z dne 31. julija 1923., izvzemši državno policijsko stražo in policijske agente (detektive), osebje pravosodne straže, zvaničnike in služitelje poštne - telegrafске in telefonske stroke in poštne hranilnice in njenih podružnic, cestne nadzornike, zvaničnike finančne kontrole in logarje.

§ 43.

V breme svobodnega kredita enega uradnika višje kategorije in skupine se sme postaviti samo en uradnik nižje kategorije in skupine; toda prekoračiti se ne sme ne število ne skupna vsota kreditov, odobrena po proračunu.

§ 46.

Zahtevati ni povračila izplačanih prejemkov od onih oseb, katerim so odločbe o njih sprejemu v državno službo razveljavljene z razzodbami državnega sveta.

Kolikor so ali kolikor bodo z razzodbami državnega sveta razveljavljene odločbe o napredovanju ali razvrstitvi državnih uslužbencev, ni zahtevati od njih povračila preveč izplačanih prejemkov.

Če se je plačilo v primerih iz prednjih odstavkov že izvršilo, se pobrane vsote ne smejo vračati iz državne blagajne.

Državni uradniki, ki bi pripravili ali predložili izza dne 1. aprila 1930. v odobritev pristojnemu ministru ali za to pooblaščenim organom take odločbe in s tem povzročili škodo za državno blagajno, odgovarjajo solidarno za povračilo škode pred glavno kontrolo, če nedostajajo za izdajo takih odločb osnovni in jasno določeni pogoji v veljavnih zakonskih predpisih za sprejemanje oseb v državno službo, odnosno za napredovanje ali razvrstitev državnih uslužbencev.

§ 52.

Vsote, pobrane kot 1 % za zvezo nabavljajalnih zadrug državnih uslužbencev po točki 3.) člena 70. uredbе o nabavljajalnih zadrugah izza dne 1. januarja 1926., se ne vračajo pri izplačevanju poslov, ki izvirajo iz pogodb, sklenjenih z državo pred dnem 1. januarja 1926, osebam in podjetjem, od katerih so bile pobrane, in se tudi ne odobrujejo depozitu zveze nabavljajalnih zadrug, ampak se vložijo v državno blagajno kot dohodek.

Organizacijsko gibanje

S 14. ODBOROVE SEJE OPO
OD 17. APRILA 1930.

Za avtonomijo p. t. t. uprave. Predsednik poroča o velikanskem pomenu javnega nastopa g. načelnika dr. Šoča v beograjskem »Trgovinskem glasniku« za ločitev p. t. t. uprave od gradbenega ministristva in za samostojnost in samoupravo pošte, telegrafa in telefona. Članek smo ponatisnili v »Poštnem glasniku« ter zainteresirali za stvar zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, kakor tudi dnevno časopisje. Na članek smo opozorili tudi Savez in vse oblastne organizacije, g. dr. Soča smo pa poslali toplo zahvalno in priznalno pismo iz zagotovilom, da stojimo vsi p. t. t. uslužbenci enodušno za njim v njegovem plemenitem prizadevanju za rešitev p. t. t. stroke in njenega osebja.

Proračun za prihodnje poslovno leto. Odbor sklence, da se imajo v bodoče polagati letni računski zaključki in proračuni po stanju državnega proračunskega leta, to je od 1. aprila do 31. marca, ne glede na poslovno ali kolledarsko leto. Proračun za leto 1930/31 je sprejel odbor soglasno, v potrditev pa se predloži glavni skupščini.

Podeželski sestanki. Organizacija je prejela doslej že dve prošnji za sestanke na deželi. Ker je sedanjí odbor na koncu svoje funkcijske dobe in ker se bodo mogli vršiti sestanki šele po glavni skupščini, ni mogel sedanjí odbor o njih razpravljati, marveč jih prepusti v odločitev novemu odboru. V zvezi temu pa naj se javijo poverjeniki, kjer bi radi imeli sestanke že pred 15. julijem, takoj organizaciji, da bo mogel novi odbor sklepati o teh sestankih že na svojih prvih sejah.

NA GLAVNO SKUPŠČINO OPO V MARIBORU

Da bi se mogli enkrat tudi štajerski tovariši(-ce) v obilnejšem številu udeležiti glavne skupščine naše organizacije, je odbor OPO po želji tega članstva odločil, da naj

se vrši 11. redna letna glavna skupščina oblastne organizacije letos v Mariboru, in sicer v nedeljo dne 4. maja v mali dvorani mariborskega narodnega doma. Dnevni red je objavljen v posebnem razglasu zadnje in današnje številke »Poštnega glasnika«.

Kakor je iz razglasa razvidno, je dnevni red naše letošnje skupščine zelo obširen, najobširnejši od vseh dosedanjih, saj obsega 14 važnih in zanimivih točk. V zvezi temu bo zborovanje — predvidoma — hitro potekalo, ker so se že vsi referati obravnavali, pretresali in sprejeli na širši konferenci glavnih poverjenikov, tako da se bodo dali skupščini samo v vednost in odglasanje. Računamo, da bo ves dnevni med absolviran v treh urah.

Ker se bo vršila skupščina ravno na prvo majsko nedeljo, hoče OPO združiti resno s prijetnim, to je združiti glavno skupščino z majniškim izletom v prelepo mariborsko okolico. Zato je skupščina sklicana že za 13. uro in tudi če se šele ob pol 14. uri otvori, bo kmalu po 16. uri končana, nalkar se ob pol 17. uri odpeljemo z avtobusi v osrčje Slovenskih goric — v **Jarenino**, ki je najidealnejša izletna točka, krasen trg (sredi vinskih goric in vrtov).

Izlet se bo vršil v vsakem vremenu, ker je poskrbljeno za vsestransko zabavo tako ob lepem vremenu na prostornem vrtu za 100 ljudi, ob slabem vremenu pa v obširnih gostilniških prostorih g. Cvilalka v Jarenini.

Z OBČNEGA ZBORA ZVEZE DRŽ. NAMEŠČENCEV.

Zveza državnih nameščencev za Slovenijo je imela svoj letošnji občni zbor v nedeljo dne 27. aprila v Ljubljani. Navzočih je bilo blizu 100 delegatov in članov Zveze. Zborovanje je vodil načelnik Zveze g. doktor Ferjančič. Njegovo poročilo ni ustreglo radovednosti članstva, ki se je nadejalo, da bo kaj slišalo o novem uradniškem zakonu ali vsaj o poteku zadnje plenarne seje Glavnega uradniškega saveza.

Tajniško poročilo, ki ga je podal glavni tajnik Zveze g. Bekš, je učinkovalo s svojo

Vabilo na

11. redno letno glavno skupščino

Oblastne organizacije p. t. t. uslužbencev, ki bo v nedeljo, dne 4. maja 1930 v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma. Začetek ob 13. uri.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Poročilo nadzorne komisije in razrešnica.
5. Referat o uradniškem zakonu in specialnih dokladah.
6. Referat o bolniško podpornem fondu.
7. Referat o ureditvi poverjeniške službe.
8. Referat o pokojninskem fondu za pog. poštarje.
9. Referat o članstvu v Zvezi drž. nameščencev.
10. Referat o stanju »Poštnega glasnika«.
11. Članarina za poslovno leto 1930/31.
12. Volitve predsedstva, odbora in nadzorne komisije.
13. Proračun za leto 1930/31.
14. Predlogi in vprašanja.

Predlogi se morajo poslati pismeno najkasneje 8 dni pred skupščino obl. organizaciji. — Če ne bo ob 13. uri skupščina sklepčna, se otvori ob pol 14. uri ne glede na število prisotnih.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR OPO.

kolosalnostjo in temeljitostjo. Za hitro čitanje stiskanega poročila je potreboval tiskar tričetrt ure. Pri blagajnikovem poročilu so osupnile izredno visoke številke za režijske stroške.

Debata k posameznim poročilom in k razrešnici je pokazala, da je v vrstah zveznega članstva in celo njenega odbora precejšnja opozicija, predvsem v vrstah nižjega uslužbenstva. Ta opozicija je vidno nastopila tudi pri volitvah, za katere ste bile vložene dve listi: prva za nosilcem prof. Raičem in mnogimi zastopniki nižjih uslužbencev, druga za nosilcem nadzornikom Skuljem in sedanjim načelnikom. Volitve so se izvršile z listki in je dobila prva lista 41, druga pa 77 glasov. Tako po razglasitvi izida volitev so nižji uslužbenci kompaktno zapustili zborovanje. Vašemu dopisniku so izjavili, da vsi izstopijo iz Zveze in ustanove skupno pokrajinsko zvezo vseh nižjih uslužbencev.

OPO se je udeležila občnega zbora samo po treh delegatih kot poslušalcih. Niso se oglašili niti k besedi, niti se niso udeležili volitev. Zvezo vsekakor čakajo težki časi, predvsem izdatna redukcija članstva.

MALO STATISTIKE »DOBROTE«.

Člane »Dobrote« obveščamo, da je v letu 1929 pristopilo na novo 103 rednih in 31 izrednih članov, skupaj 134 članov. V tem času je umrlo 21 članov, med temi 14 iz skupine B. Prostovoljno je izstopilo (zaradi redukcije) 8 članov, 8 pa jih je bilo izključenih po členu 7 društvenih pravil. Ob sklepu leta je bilo včlanjenih v skupini A 2736, v skupini B pa 1285 članov.

Obsmrtna podpora je društvo izplačalo v obeh skupinah 184.000 Din. Posamezne podpore po 5000 oziroma 10.600 Din so bile

izplačane ali nakazane dedičem takoj ob zglasitvi oziroma ob prejemu izkaznice in potrdila o smrti.

Člani, zavedajmo se, da je v slogi moc. Oklenimo se »Dobrote«, podpirajmo jo ter pridobivajmo ji še novih članov. Čim več bo članov, tem večja bo podpora. In podpora pride vsakomur prav, bodisi vdovi ali vdovcu, osiroteli deci ali drugim preostalim svojcem.

Odbor.

To in ono.

Današnja številka dvojna. Ker je urednik popolnoma zaposlen s pripravami za glavno skupščino OPO, ne more pripraviti prihodnje številke Poštnega glasnika, ki bi imela iziti dne 11. maja. Zato izdajamo današnjo številko na 6 straneh kot dvojno, t. j. 13. in 14. številko. Prihodnja številka izide torej šele 21. maja t. l.

Za vzpostavitev poštnega ministristva. Glede na ta članek v »Poštnem glasniku« od 11. aprila t. l. in na akcijo, ki jo je započela OPO v duhu intencij g. dr. Šoča, je prejel predsednik OPO od bivšega ministra in sedanjega načelnika gradbenega ministristva g. dr. Pera Šoča pisemce naslednje vsebine: »Dragi gosp. predsednik! Čestitam. Samo naprej! Bratsko se zahvaljujem in pozdravljam vas in vaše tovariše. Vaš dr. P. Šoča.« — Opozarjamo na današnji članek: »Za avtonomijo p. t. t. stroke.«

Velikonočna voščila Saveza. Ravno za Veliko noč, torej že prekasno za zadnjo številko, je prejela OPO od Saveza p. t. t. uslužbencev v Beogradu naslednje voščilo: »Uprava Saveza pristrčno in bratski čestita vsemu osebju h Kristusovemu vstajenju in k triumfu državnih moralnih idej, katere vodijo v vseh podvigih tudi naš Savez in vse naše članstvo. Mnoge okolnosti kažejo, da bodo po teh prazničnih dneh nastopili za naše celokupno osebje lepši dnevi. Vse tovariše pristrčno pozdravlja Toma S. Jovanović, predsednik Saveza.«

Napredovanja. V trenutku ko to pišemo, še vedno ni podpisan ukaz za napredovanje p. t. t. uradnikov. Je pa že vse pripravljeno in je treba samo še kraljevega podpisa. Napredovanja so izdelana sicer strogo po statutu (»rang-listi«), vendar bodo velike razlike in tudi presenečenja, ker so se jemala v obzir samo efektivna poštna leta. Prvo skupino II. kategorije bi imeli dobiti poleg najstarejših po činu tudi ministrski in direkcijski uradniki in upravniki pošt z več ko 15 leti efektivne državne službe (brez vojaških, dnevnicaških, aspirantskih in pogodbenih let). Drugo skupino bi dobili vsi, ki imajo 12 gornjih let, baje 254, zelo mnogo iz naše direkcije. Za 3. skupino je 508 praznih mest, upravičencev pa samo 450. V 4. skupino pridejo vsi, ki so napravili pripravniški izpit in imajo 3 leta službe. V III. kategoriji je dovolj praznih mest in bodo napredovali v višje skupine vsi, ki imajo predpisano število efektivnih službenih let. Ko bodo izvedena uradniška napredovanja, pridejo na vrsto zvaniki in služitelji.

Izpremembe na direkciji. Vrnil se je iz Sarajeva bivši šef personalnega odseka g. dr. Bogdan Kurbus kot inspektor k ljubljanski direkciji. Od tu pa je premeščen k novoustanovljeni direkciji v Split dosedanji personalni šef g. dr. Metod Kirigin. Kakor iskreno čestitamo in se radujemo povratka g. dr. Kurbusa, ki bo vršil inspekcijske posle, tako obžalujemo, da smo izgubili v g. dr. Kiriginu finega, objektivnega in izredno socialno čutečega šefa, ki bi bil rad vsem ustregel, ako bi bil mogel. Želimo mu mnogo sreče in več upoštevanja na njegovem novem službenem mestu. Mesto personalnega šefa je za enkrat prazno; začasno ga vodi višji pristav g. Josip Štukelj.

Člane »Dobrote« obveščamo, da je dne 11. aprila 1930. umrl Pišek Franc, član skupine A in B. — Odbor.

Varovalna službena obleka. Uradniški odbori na Nemškem delajo na to, da bi poštna uprava dajala varovalno službeno obleko kolikor mogoče vsem uradnikom in služabnikom, ker njih civilna obleka — kakor je znano — v službi dosti trpi.

Razširjajte „Poštni Glasnik“!

Manufakturna in modna trgovina

Jos. Weren

Celje

Glavni trg 18.

Prešernova ul. 1.

prporoča svojo veliko zalogo priznano prvovrstnega blaga i to: sukno, volneno svilo, platno, preproge, garniture in zavese.

Vsak dan sveže praženo kavo
dobite pri tvrdki

Bogomir Motok

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5,

ker jo praži dnevno v najmodernejši električni pražarni le po 6 kg naenkrat

Se prporoča in prosi, da se sami prepričate

ANTON ČERNE
GRAVEUR LJUBLJANA

ETIKETE, MODELI PEČATI, ŠABLONE
ŠTANCE KLIŠEJI **STAMPILJE** TABLICE PLOMBE

Tuječ Evgen

LJUBLJANA, Cigaletova ul. št. 1.

se prporoča

za prodajo elektrotehn. in tehničnega materiala, žarnic, motorjev, transformatorjev itd.

Lep naj bo tvoj dom

katerega ti okraši

Egidij Šušteršič,

soboslikar

Križevniška ulica št. 6

Cene solidne

Modna trgovina

BERKO

Bernik & Učak

Ljubljana

Dunajska cesta št. 5

Prporočam se p. t. t. uslužbencem za prvovrstno izdelavo vsakovrstnih oblek in plaščev / / Cene zmerne

MODNI ATELJE ZA DAME IN GOSPODE
FRANC MEŠKO / CELJE

Ure, zlatnino in srebrnino

nudi najceneje (tudi na obroke)

Ivan Pakiž

Ljubljana, Pred škofijo št. 15

Pozor, dame in gospodje!

Vsakovrstna oblačila za dame in gospe izdelujem po najnovejši modi

Krajec Ivan

modno krojaštvo
Pred Prulami št. 1

Vzorci na izbiro
Solidne cene

Gospe!

Pred nakupom si oglejte krasno izbiro volnenga in svilenega blaga za letne obleke.

Gospodje!

Predno se odločite za nakup obleke, si oglejte veliko skladišče angleškega modnega kamgarna in sukna pri

FRANC DOBOVIČNIK, Celje, Gosposka ulica št. 15

Tukaj kupite iz prve roke.

Fran Škafar, Ljubljana
Rimska cesta št. 16

Telefon št. 2823. Pošt. hran. rač. 18747

Stavbeno in pohištveno mizarstvo.

Zaloga modernega pohištva in ameriške pisarniške rouleaux-oprave.